

Čj.: 004071/82

"..." července 1968

VOJENSKÝ HISTORICKÝ
ARCHIV

kopie materiálů

číslo: *MNO - 1968*
sch. n. n. 2/1-9

July 1968
~~PŘÍSNĚ TAJNĚ!~~ *dlho*

Výtisk číslo 3

Počet listů 4

Série "K"

Varšavská smlouva a ČSSR

Vláda ČSSR byla a je hluboce přesvědčena o historickém významu uzavření a existence Varšavské smlouvy o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci našich zemí, jakož i o vytvoření Spojených ozbrojených sil států, zúčastněných na Smlouvě. Smlouva je naší společnou odpovědí na činnost agresivních sil imperialistů, zejména jejich vojenského bloku NATO. Vláda ČSSR je si také plně vědoma i toho, že v tomto bloku se stal postupně BUNDESWEHR nejsilnější složkou pozemního vojska. Jsme si vědomi i toho, že v NSR nadále přetrvává a dále se rozšiřuje neonacismus a revanšistické nálady.

ČSSR celou svojí historií a zejména zkušenostmi z období MNICHOVA, je dekonale poučena o tomto nebezpečí a proto vláda ČSSR vidí i nadále rozhodující sílu a oporu, pro zachování svobody a státní suverenity, v naší příslušnosti k Varšavské smlouvě, v našem nerozborném a bratrském spojení se SSSR.

ČSSR důsledně plnila a plní svoje závazky, které pro ni vyplývají ze Smlouvy. Zvláštní péče a pozornost je věnována otázkám obrany v souladu s "Protokolem o vytvoření Spojeného velení ozbrojených sil států zúčastněných na Smlouvě o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci". Naši věrnost Smlouvě a naše internacionální povinnosti jsme v průběhu uplynulých let nejednou potvrdili (zejména při událostech kolem Berlína a v údobí Karibské krize) a naše stanoviska a vztahy se v tomto smyslu nemění.

V současné době znovu usilujeme o to, abychom zvýšili svůj aktivní podíl na společné obraně států Varšavské smlouvy, protože nechceme být pouze jejich pasivními členy.

Tato základní linie vyplývá jak z akčního programu KSČ, tak i z programového prohlášení vlády ČSSR.

V akčním programu KSČ se výslovně prohlašuje:

„Základní orientace Československé zahraniční politiky se zrodila a potvrzovala v době národně osvobozenického zápasu a v procesu socialistické přestavby naší země - je to spojenectví a spolupráce se Sovětským svazem a ostatními socialistickými státy. Budeme usilovat o to, aby se přátelské vztahy s našimi spojenci - zeměmi světového socialistického společenství - nadále prohlubovaly na základě vzájemné úcty, svrchovanosti a rovnoprávnosti, vzájemného respektování a internacionální solidarity. V tomto smyslu budeme aktivněji a s promyšlenou koncepcí přispívat ke společné činnosti Rady vzájemné hospodářské pomoci i Varšavské smlouvy.“

V programovém prohlášení vlády ČSSR se mimo jiné uvádí:

„Dokud existuje NATO, budeme spolupůsobit k upevnění Varšavské smlouvy, budeme usilovat o to, aby Čs.lidová armáda byla pevným článkem tohoto spojenectví a vyvineme větší iniciativu k prohloubení práce Spojeného velení.“

Základní linie KSČ a vlády ČSSR se plně odráží i ve stanovisku ministra národní obrany ČSSR s.generálplukovníka Ing.M.DZÚRA v člancích, uveřejněných 22.června 1968 v sovětském časopise "IZVĚSTIJA" a "RUDEM PRAVU" 16.července 1968. V těchto člancích se zejména zdůrazňuje úsilí o upevňování našich přátelských svazků s našimi spojenci, náš aktivní podíl na společné činnosti armád států - účastníků Varšavské smlouvy a naše úsilí o aktivní podíl na společné obraně celé koalice Varšavské smlouvy.

Toto stanovisko ČSSR se v oblasti obrany potvrzuje v praxi, kdy se ctí plníme příslušná usnesení Varšavské smlouvy a pokyny Hlavního velitele Spojených ozbrojených sil, jak to vyplývá i z řešení otázek výstavby ozbrojených sil ČSSR, jejich bojové pohotovosti a z plnění úkolů v rámci spojenec-
kých cvičení a bojové a politické přípravy vůbec.

Základní linie upevňování Varšavské smlouvy se konečně projevila i v úsilí Čs.strany při prosazování návrhů Sovětského svazu, obsažených v dopise Ústřednímu výboru Komunistické strany Sovětského svazu ze dne 7.ledna 1966, ve kterém se mj. uvádí: "Hlavním smyslem těchto návrhů, jak my ho chápeme, je učinit organizaci Varšavské smlouvy pružnější a operativnější a zároveň přispět ke zvýšení efektivity úsilí, které všechny naše státy vyvíjejí pro upevnění jednoty a obranyschopnosti evropských socialistických zemí. Tato výměna názorů opravňuje k závěru, že otázka zdokonalení organizace Varšavské smlouvy uzrála a žádá si praktické řešení".

Stanovisko ČSSR se projevilo při celkovém řešení této problematiky a to již v r.1966, a dále i v r.1968, kdy vedoucí čs.delegace - první tajemník ÚV KSČ s.A.~~BŮEK~~ - na zasedání Politického poradního výboru v Sofii ve dnech 6. a 7.března t.r. - byl připraven projednat a schválit příslušné dokumenty, týkající se upevnění vojenských orgánů Varšavské smlouvy v takovém rozsahu, jak byly předloženy Hlavním velitelem Spojených ozbrojených sil maršálem Sovětského svazu s.I.I.JAKUBOVSKÝM, neboť jsme byli již tehdy přesvědčeni, že "... znamenají další významný krok v prohlubování spolupráce v oblasti upevňování obrany našich národů" (čj. 006085/11-GŠ/OS-1968).

Při jednání ministra národní obrany ČSSR s. generálplukovníka Ing.M.DZŮRA s Hlavním velitelem Spojených ozbrojených sil maršálem Sovětského svazu s.I.I.JAKUBOVSKÝM ve dnech 24.-25.4.1968, bylo Hlavním velitelem hodnoceno, že naše připomínky, týkající se Statutu Spojených ozbrojených sil, Statutu vojenské rady Spojených ozbrojených sil, Statutu o jednotném systému PVO států - účastníků Varšavské smlouvy a základní schémy organizační struktury Spojeného velení, byly jednoznačně zaměřeny k vyjasnění a posílení obsahově náplně navrhovaných základních dokumentů Smlouvy ve vojenské oblasti (čj. 0012028/11-GŠ/OS-ZD-1968 z 29.4.1968). Při

tomto jednání bylo dosaženo shodných názorů v tom smyslu, že Čs.strana plní své závazky vyplývající z "Protokolu o vytvoření Spojeného velení" a ze "Statutu o Spojeném velení ozbrojených sil" a že ČSSR účinně přispívá k upevnění Varšavské smlouvy. Hlavní velitel Spojených ozbrojených sil maršál Sovětského svazu s.I.I.JAKUBOVSKÝ při svých oficiálních jednáních s představiteli KSČ a vlády ČSSR, jakož i s ministrem národní obrany ČSSR potvrzoval, že návrhy ČSSR vedou k posílení jednoty Varšavské smlouvy, k upevnění úlohy Hlavního velitele a štábu Spojených ozbrojených sil.

x x x

Všechny tyto skutečnosti nezvratně dokazují naše pevné odhodlání i nadále upevňovat spojenecké svazky Varšavské smlouvy a v jednotě s jejími členy posilovat obranu celého socialistického tábora.